

KERNBEVINDINGEN EU KIDS ONLINE II

The EU Kids Online survey

Dit rapport geeft de complete bevindingen weer van een nieuw en uniek onderzoek, ontworpen en uitgevoerd volgens de strikte en rigoureuze maatstaven van het EU Kids Online-netwerk. Het onderzoek werd gefinancierd door het Veiliger Internet Programma van de Europese Commissie en is bedoeld ter ondersteuning van de wetenschappelijke onderbouwing van beleid rond on-line veiligheid.

In 25 Europese landen werd **een random gestratificeerde steekproef van 25 142 kinderen** tussen 9-16 jaar die internet gebruiken, plus één van hun ouders, geïnterviewd in de lente/zomer van 2010.

Het onderzoek stelde vragen over on-line risico's: pornografie, cyberpesten, ontvangst van seksueel getinte boodschappen, contact met mensen die men nooit persoonlijk ontmoet heeft, offline ontmoetingen met on-line contacten, potentieel schadelijke user-generated inhoud en misbruik van persoonlijke gegevens.

In dit rapport **verwijst de term 'kinderen' naar kinderen tussen 9-16 jaar die internet geba6e uikn ws8-0,ao4 1 Tf.4551 j70e.4551 n'**

Over de hele breedte van alle media hebben 23% van de kinderen seksueel getinte of pornografische inhoud gezien in de afgelopen 12 maand. Internet is inmiddels een even 'gewone' bron geworden voor seksgerelateerde inhoud als televisie, film of video.

Andere risico's

De tweede meest risicovolle onderneming is de blootstelling aan mogelijk schadelijke user-generated content. Eén op vijf (21%) van de 11- tot 16-jarigen is reeds in aanraking gekomen met één of meerdere types van zulke inhoud: haatboodschappen (12%), pro anorexia (10%), zelfverminking (7%), druggebruik (7%), zelfmoord (5%).

9 % van de 11- tot 16-jarigen geeft aan dat hun persoonlijke gegevens reeds misbruikt werden: hierbij ging het om misbruik van het paswoord (7%) of persoonlijke informatie (4%), of nog geldbedrog (1%).

30% van de 11- tot 16-jarigen geeft één of meer ervaringen aan die gelieerd zijn aan geregeld tot zeer veel overmatig internetgebruik (leidend tot bijv. verwaarlozing van vrienden, huiswerk of slaap).

Verschillen tussen landen

In Estland, Litouwen, Noorwegen, Tsjechië en Zweden hebben zes op de tien kinderen te maken gehad met minstens één on-line risico. Dit aantal ligt lager in Portugal, Italië en Turkije.

Kinderen zeggen vaker dat ze zich zorgen maken of boos worden door iets op het internet in Denemarken (28%), Estland (25%), Noorwegen en Zweden (23%) en Roemenië (21%). Zij zeggen dit minder

vier ouders (28%) blokkeert of filtert websites en/of houdt een tracking systeem bij (24%) van de websites die het kind bezoekt.

Zowel kinderen als ouders beschouwen ouderlijke mediëring als nuttig, zeker de 9- tot 12-jarigen zien hier heil in.

De meeste ouders (85%) hebben vertrouwen in hun rol, en hebben het gevoel dat ze hun kind ook kunnen helpen

veiligheid te wensen. Veel ouders daarentegen hebben behoefte aan meer informatie over internetveiligheid dan dat ze momenteel via de school van het kind, en in mindere mate, van fabrikanten en winkels krijgen.

Beleidsimplicaties

De bevindingen hebben implicaties voor verschillende belanghebbenden.

In het licht van het bovenstaande lijkt het geen twijfel dat ouders bewuster zouden moeten worden van de risico's die hun kinderen lopen on-line. Meer dialoog en meer begrip tussen de ouders en hun kinderen over wat on-line kan gebeuren dienen aangemoedigd te worden.

Ouders geven er de voorkeur aan om informatie over internetveiligheid via de school van het kind te krijgen. Dit impliceert dat de onderwijssector hier meer aandacht aan zou moeten besteden. Aangezien ouders en kinderen de aangeboden instrumenten (zoals on-line informatie over internetrisico's, filters, meldknoppen voor misbruik, etc.) nog relatief weinig toepassen, is er ook een rol weggelegd voor de aanbieders van on-line inhoud. Zij zouden voor een groter publiek bewustzijn, vertrouwen en gebruiksgemak kunnen zorgen.

Naarmate het gebruik van internet meer geïndividualiseerd wordt, wordt ook de rol van ouders en leraren moeilijker. Hierdoor komt **meer verantwoordelijkheid te liggen bij de aanbieders van inhoud op het internet** om de verschillende risico's voor kinderen op het internet te reguleren en om ervoor te zorgen dat kinderen voorzien zijn van de middelen die nodig zijn om eventuele schade te voorkomen of om ermee om te kunnen gaan. Het geeft kinderen ook meer verantwoordelijkheid om hun on-line veiligheid zelf in de hand te hebben. Daarom dienen initiatieven te worden genomen die de **weerbaarheid van kinderen kunnen versterken**, en in het bijzonder hun vermogens en digitale vaardigheden kunnen vergroten.

Voor aanbieders van on-line inhoud verdient het aanbeveling om de kwaliteit van het on-line aanbod te vergroten en bij

te dragen aan de veiligheid van kinderen op het internet. Technische ondersteuning van kinderen bij het blokkeren, melden en filteren zou een centraal onderdeel moeten zijn van het kinderbeschermingsbeleid vanuit de aanbieders. Er is behoefte om het bewustzijn rond de huidige mechanismen te vergroten, alsook de beschikbaarheid en het gebruiksgemak ervan te verbeteren zodat ze meer toegepast kunnen worden door ouders en kinderen.

Kinderen zouden ook zoveel mogelijk aangemoedigd moeten worden om zelf verantwoordelijkheid op te nemen voor hun veiligheid op het internet. Aandachtspunten hierbij zijn het vergroten van hun weerbaarheid door de nadruk te leggen op verantwoordelijk gedrag en digitaal burgerschap.

Aangezien veel kinderen zeggen met geen van de onderzochte risico's in aanraking te komen, en weinig kinderen overstuur raken door on-line ervaringen, verdient het aanbeveling om middelen en richtlijnen van toekomstig veiligheidsbeleid specifiek te richten op zij die er wel behoefte aan hebben, zoals **jonge kinderen** die on-line gaan. Deze nieuwe beleidsfocus is nodig om het bewustzijn rond internetrisico's te vergroten en maatregelen te ondersteunen, die met name door basisscholen genomen kunnen worden, om zich specifiek te richten op de behoeften van veel jongere internetgebruikers.

Opleiding in digitale vaardigheden dient te worden voortgezet en continu geactualiseerd te worden wat betreft de opleidingsinhoud, veiligheidsaspecten en toepassingen. Het doel hiervan is dat alle kinderen een minimum aan basisvaardigheden bezitten en dat wordt

hoogstaand on-line aanbod dat is aangepast aan de leeftijd van kinderen, en met name in kleinere taalgemeenschappen.

Noot over methodologie

Dit rapport is **het werk van het EU Kids Online-netwerk**, dat wordt gecoördineerd door de London School of Economics and Political Science (LSE), met onderzoeksteams en adviseurs voor belanghebbenden in elk van de 25 landen en een internationaal adviserend panel.

Tussentijdse bevindingen van dit rapport werden gepresenteerd op het 'Safer Internet Forum' op 21/10/2010. In het huidige rapport worden de definitieve bevindingen van het onderzoek in alle 25 landen gepresenteerd.

Deelnemende landen aan EU Kids Online zijn: België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Hongarije, Ierland, Italië, Litouwen, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Spanje, Tsjechië, Turkije en Zweden. Behalve wanneer een land vermeld wordt, zijn de bevindingen gewogen gemiddelden over alle landen.

Wij erkennen dat het bijzonder moeilijk is om vertrouwelijke of schokkende aspecten van een ervaring van een kind te meten. Het onderzoek is bij de kinderen thuis uitgevoerd, in een persoonlijk interview. Een onderdeel bestond uit gevoelige vragen die door henzelf ingevuld moesten worden zodat ouders, andere familieleden of de interviewer het niet konden horen.

Volledige gegevens over de gebruikte methodologie, materialen, technisch veldwerkverslag en onderzoeksethiek zijn te vinden op: www.eukidsonline.net.